

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор
на пів року 10 кор
на чверть року 7 кор
на місяць 1-70 кор

За границею

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Посдинке число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — 3 Русланових псалмів М. Шафренка.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунжий). Експедиция місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавеміна.

Рукописи зворотять ся лише на попереднє застереження. — Рекламанці неопечатані вільні від порта. — Оголошеня анічизні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланим» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Балканські держави супроти невдач Росії.

(X) При иншій нагоді висловили ми погляд, що невдачі Росії на далекім Сході і внутрішні ворохобні стільки дадуть їй роботи, що она довгий час не мати ме спромози звертати бачности на події в Європі.

Ся політична неміч, се підорване політичної поваги проявило ся передовсім у взаєминах Росії до балканських держав. Перший, що відвернув ся від батюшкяцаря і матушки-Росії, се черногорський князь Микола. Він перестав навідувати ся до Петербурга і давно вже нічого не чутно про се, щоби Росія в Цетині піддержувала вплив свій на балканські події. Проворний і рішучий князь черногорський звернув ся тепер до Риму, де він у спорідненого собі короля може найти винагороду за понехану любов і щедрість царя. І сей зворот не остав без успіху. Італійські скарбові сили оснували в Подгориці фабрику тютюну, в ріжних місцях позакладано щадниці і піднесено черногорську торговлю. Черногорці заходять ся коло будови залізничі, а Маркові оснував в Антиварі станицю для бездротного телеграфу, щоби улекшити безпосередню злку між Цетинею а Римом. Італійські дневники кажуть здогадувати ся, що з того часу, коли черногорський князь політичним кругам у Венеції, Римі і Медиолані уділяв поясненнь про відносини і будуччину балканського півострова, проявив ся зворот в балканській політиці Італії. Спосіб, яким князь при тім послугує ся, не є зовсім новий. Перше умів він в Петербурзі грізні небезпечности на Балкані яскраво розмалювати

і зобразити вагу і преданість Черногори, а тепер робить те саме в Римі. Не можна єму зовсім даувати ся, а в Петербурзі зрозуміють дуже легко сей зворот, та не будуть за се сердити ся. До тогож не конче потребує він оглядати ся тепер на Росию, бо добре знає, що она на довгий час немічна.

Подібними дорогами ходить і кн. Фердинанд болгарський. Єго паломництво до Берліна, Лондону і Парижа звернуло на себе пильну бачність Австрії і Росії, а до того має він ще виправити ся і до Риму. Вправді не може він сподівати ся, щоби се паломництво приспорило єму королівську корону або улекшило забор Македонії. Се єму не вдало ся і тоді, коли стояв вірно при батюшкяцарі, але нема сумніву, що сим паломництвом звернув на себе бачність (в Парижі навіть умів викликати сензацію яко машиніст на льокомотиві!) і дивгнув повагу Болгарії. Дипломатія в Лондоні, Парижі і Римі певно добре знає про події і відносини на обидвох сторонах балканського півострова, але не можна чудувати ся їй, коли она найбільш цінить того, що беззастанно по тих столицях вештає ся і всіх зацікавлює своєю особою. Легко отже зрозуміти погляд тих кругів дипломатичних, що нібито князь Фердинанд із своїми Болгарами стоїть на чолі балканської політики і заслуговує на піддержку всіх тих, що сприяють балканським народам. Щож нині може для тих народів зробити Росія? Майже нічого! і не дивниця, що проворний Фердинанд, дбаючи про своє становище, звернув ся до тих держав, по котрих сьогодні більше сподіває ся, як по Росії.

Сю зручність болгарського князя, що

вміє вихиснувати всяке положенє політичне, так добре добачили в Білгороді, що нараз захитала ся там зовсім уся загранична політика. Один білгородський дневник розводить ся з великою жовчию про значінє побуту Фердинанда в Лондоні. Коли Фердинанда витали там наче короля, то білгородска дипломатія не зуміла навіть того осягнути, щоби король Едвард вислав до Білгороду свого заступника — хіба якби може за тим був вставив ся кн. Фердинанд підчас свого побуту в Лондоні. Ще з більшою жовчию говорить незалежне дневникарство сербске про взаємини між Сербією а Болгарією. Коли міністерство Пасича величає ся сербско-болгарским союзом, то в Софії глузують в білий день з Сербії, а болгарські ворохобники знуцають ся в Македонії безкарно над сербскими поселенцями (недавно убили протоєрея Ташка коло Куманова болгарські розбишачки). Вправді злочинців схоплено і увязнено, але дипломатичний агент Болгарії покванив ся, щоби їм випросити помилуванє в Царгороді. Можна собі подумати, яке то вражінє зробило в Сербії. Таким способом осліє міністерство Пасича із своєю дрібязковою, коромольною політикою на леду. Справедливо висловив ся один Білгородець: «Сербія є зовсім відокремлена, не має ані приятелів, ані союзників. Ніхто не хоче нам помогти, а ми приневолені глядіти зза плота, як другі ділять ся добичю».

Се сумна сьвідомість, а поклик за помочю є зовсім зрозумілий і людський, але Сербії ніхто не pomoже, як довго єї державні мужі будуть жити фразами про славянофільство і балканський союз, а не звертати муть бачности на дійсні події.

ЯРОШЕНКО.

Исторична повість ОСИПА МАКОВЕЯ

(нагороджена Михайловою премією 1905 р.)

(Дальше).

Микула начер у кучму води з потоку і пивіє раневому. Хорий напив ся з жадобою і по хвилині знову відкрив очи. Микула хотів його ще підсушити у корчі у тїнь, але він так тяжко застогнав, що Микула лишив його на місці і тільки наложив галуззя та встромив у землю, щоби тїнь падала на хорого.

— Ратуйте мене! — промовив той вінци тихенько.

— Якже я тебе поратую? Се тебе хтось порубав чи що?

— Вчера у Сереті...

Микула глянув на нещасного уважнійше: се ж чи не сей самий чура, що він його вчера почестував шаблею? Він, справді він! От як покинули його серед дороги, як собаку! Недалеко заїхав по тяжкім почестунку! Чура замкнув знову очи.

— Чи чата забрала і людей? — спитав ся Микула.

— Забрала — відповів хорий тільки по добрій хвилині шепотом.

— Були там дві жінки і хлопєць і сивий дід?

— Були. — Хорий сказав се слово, але не можна було зміркувати, чи розумів він те, що сказав, чи так лише сказав, мов у горячці.

Микула замовк і не відзивав ся довший час. Хорому мабуть здало ся, що той хоче відійти. «Води!» попросив ще раз тихенько, Микула подав чурі ще раз води, але той уже води не приймив, вернула ся йому з рота. Не минула і хвилина — і чура не жив. Микула затяг трупа у корчі, у якусь яму, поклав там і прикрив густо галузєм. Нехай хоч ворони не розвозять костий його! — подумав собі. — «Хто знає, як мені прийдесть ся умирати?... А на що було тобі замірювати ся на мене списом? — немов питав ся ще Микула покійника на відході. — «Був бись жив, а так от як марно погібаш!»

Невеселий сїдав Микула на свого коня. Тепер хотів він хоч кого-небудь мати коло себе, щоб нечути ся таким опущеним. Отся смерть чури нагадала йому, що й він же не такий безпечний перед смертю; до полудня може бути вже над Прутом, а там опришків повно, — сьогодні, хто знає, може і він буде лежати між корчами.

— Босий! де ти?

Босий вискочив з поміж корчів, облизуючи ся; очевидно, найшов якийсь стерво і посядав собі.

— Ходи! — сказав до нього Микула, радий, що хоч до зьвірини може відозвати ся.

Дальша дорога вела через пусті поля і лі-

си — ніде не бачив ані живої душі, усе повтікало в безвіств.

Чим ближше було до Прута, тим помалійше їхав він і оглядав ся на всі боки. Але довкола було так пусто і тихо, що йому аж чудно було. Пес виполохував лише із трави птахів і зайців, але людей ніде не було ані слїду. В однім місці під лісом пес загавкав і сполошив ціле стадо ворон. Микула вже гадав, що там певно якісь люди — живі або неживі — але, коли підїхав ближше, побачив лише витолочене місце, на котрім очевидно ночувала чата. На землі в кількох місцях було випалене місце і лежало кілька сьвіжих шкір, ноги і роги з волів чи коров, видно, на вечеру зїли вояки кількоро худоби. Недалеко від того місця в лісі злїз і Микула з коня, щоби відпочити. Сонце було вже під полуднем і парило немилосерно; він був утомлений і голодний — і самому треба було попоїсти і коня попати. До Прута недалеко, там певно прийдесть ся добре мати себе на осторозі, треба перед тим відпочити. Коня пустив на траву, а сам посядав, що мав, і поклав ся дрімати.

У лісі було так мило-холодно! Хоч і зазірало сонце крізь листє старих буків у середину ліса, проте віяло тут прохолодою. Микулі зібрало ся на сон, але він не рад був заснути, щоби кінь де не загубив ся. Так тільки лежав із замкненими очима, котрі відмикав що кілька хвилин, щоби подивити ся за конем. Мушки брєніли тихенько у повітря і від часу до часу ворони кракали на деревах коло нічного леговиска

Сербія може знайти тепер опору лише в австрійській монархії, бо з Болгарами за-для їх загорілості трудно їй зжити ся, а македонська справа не рішиться дипломатичними нотами і умовами, бо се є важке національне питання, котре полагоди-ть ся лише мечем. Для македонського пита-ня потреба багато війська і грошей, а се-го в Сербії обмаль. Сербський король намагає ся тепер довести до якогось-такого ладу кон-ституційного, але там ніхто не питає про конституцію і закони, на котрі протягом тридцяти літ ніхто не зважав. Македон-ський Ганібаль стоїть перед воротами, а Сербія не має війська, гармат, грошей, а що найгірше — не має ніякої політики. Власна поміч є вельми немічна, а цар да-леко, дальше ще, як до недавня.

Народна лікарня у Львові.

Під покровительством і за щедрою підмо-гою Его Ексц. Преосвященного Митрополита Кир Андрея основано з початком 1903. р. руске гу-манітарне товариство „Народна лікарня“ у Льво-ві, яке поставило собі за ціль подати безплат-но поміч лікарку убогим хорим без ріжничі народности і віроісповіданя, а то в той спосіб, що удержує заклад при ул. Петра Скарги ч. 4., в якім лікарі спеціалісти уділяють поради і лі-карської помочи всім зголошуваним ся хорим. О скільки позвляють на се фонди, товариство о-плачує також і ліки для убогих.

Преосвящені Владика перемиский і стани-славівский дуже прихильно оцінили гуманітарну діяльність товариства, вступили в члени лікарни як члени добродії, та піддержують її матері-яльно і морально.

Давно вже відчувала ся у нас потреба та-кого товариства, а доказом сего є значна Фрек-венція хорих. Від отвореня лікарни т. є від 1. жовтня 1903 по день 31. грудня 1904, отже за час 14 місяців, зголошило ся ва лікарню 4569 хорих осіб. Є се так поважне число, яким в по-чатках не може повеличати ся жадна инша по-дібна інституція у Львові, не виймаючи навіть офіційальної університетської клініки. З помочи на лікарни хіснувала не лише убога людність львівська, але і хорі з подальших сторін.

Свій розвій завдячує інституція совісної праці тих 12 лікарів, котрі без найменшої наго-ди ординували або ординують на лікарни, та дбалости СС. Службениць, котрі набувши одві-тної кваліфікації, обняли обслугу хорих.

Основане лікарни се відновлене філантро-пічної праці в хосен біднійших верств, яка тягне ся золотом ниткою в історії нашої церкви. У нас на Руси майже в кождім місті, а навіть по-

чати. Босий позгавяв їх із жиру і сам вишуку-вав що смачнійше для себе, не дав воронам і приступити.

Уже було з полудня, як Микула встав і у-сів знову на коня. Їхав помалу й осторожно, хоч і не було чого бояти ся. Дивувало се його не-мало, бо в Сереті наслухав ся стільки оповідань про опришків, що гадав їх застати всюди н д Прутом; тимчасом нігде не було їх видко.

Він повернув коня на право і їхав довгий час лісом, високим берегом Прута, шукаючи броду. По тім боці Прута простягала ся широка рівна низина, заросла дозою, з балтами, в котрих і досі блистіла до сонця вода. За долиною від-нимали ся легенько в гору бесарабські стени з з буйною травою і з темними лісами по лівім боці, ближше Буковини. З високого берега Прута видко було далеко і широко простір, залитий сонцем. Микула дивив ся довгу хвилину з ліса на степи; думав, може побачить кого, але не побачив нікого.

Їхати берегом Прута було дуже невідно, бо спинали яри і корчі. Треба було злізти з ко-ня і вести його за повід. Микула йшов довго берегом і все не находив вигідного броду. Вода в Пруті по при берег була темна, очевидно було тут глибоко. І тільки за добру годину ходу бе-рег в однім місці обнизив ся; широкий яр з потічком провадив до води. «От тут буде можна перебрести» — подумав собі Микула, сходячи

місточках при церкві основано школу, шпиталь та приют для хорих і немічних старців.

Та попри гуманну ціль лікарня має сповни-ти важну задачу в народній і науковій роботі. Воливі єї на біднійше руске населенє Львова є вельми хосенний з огляду церковного і народно-го, а знов ратуючи здоровля наших селян, котрі нераз через недостачу лікарської поради і опіки перед часом трагять житє, ратує ся хосенні оди-наці, ратує ся батьків родинам та матери дітям. На лікарни приучують ся наші люди цінити жи-тє і здоровлє, а здоровлє се дуже цінне добро народне! Культурні народи видають дуже много на народну гігієну, тож коли хочемо устояти ся побіч других нар дів, мусимо подбати о піднесе-нє фізичного здоровля нашого народу, а то тим більше, що Галичина се край, який виказує най-більшу смертність в цілій Австрії.

Лікарня також даєть нагоду нашим ліка-рям робити наукові дослідї, та даєть опо-ру окінченим медикам. З кождим роком при-буває нашої молодіжи на медичнім факультеті; не кождий має потрібні средства по окінченю університетских студій на виїзд до заграничних клінік на дальші студій; в краю що раз тяжше буде дістати ся на практику до шпиталів та клі-нік у Львові і в Кракові задля переповненя — самаж теоретична наука на медичнім факультеті та практика по клініках в часі університетских студій не вистарчає до совісної праці в будучім зананю; лікар мусить поглубити свої відомости пізнаванем всяких проявів недуг на живім чоло-віці, бо в медицині non fingendum aut excogitan- dum, sed invenendum est, quid natura faciat aut ferat.

Наша суспільність за убога, аби могла ду-мати про отворенє руского шпиталю хоть в не-далекій будучности, а лікарня на якийсь час заступити недостачу такої інституції. Ту можуть відбувати практику окінчені медики Русини, та під доглядом старших і досвідних лікарів роз-ширювати обсяг свого фахового знаня, ту пізна-ють прикрі условини житя, серед яких живуть многі хорі Русини, та зазнакомлять ся з тереном, на якім прийде ся їм вести лікарську практику. На лікарни кладуть ся основи до організації становой лікарів Русинів, бо коло тої інституції все згуртовує ся поважний кружок лікарів. А така організація конечна з огляду на дифере-нцію станів, яка переведе ся і в нашої су-спільности, та з огляду на окремі условини жи-тя лікаря і постулати, які наша суспільність ставить до лікарів Русинів.

Діяльність інституції не обмежать ся на сам Львів. СС. Службениць, обслугоючі хорих пореносять ся по якімсь часі до інших домів, яких на тепер є в Галичині 25, і там будуть по-давати першу поміч хорим та відтягати нарід від знахорів і інших шкідливих впливів.

Львівські Русини зрозуміли вагу сеї інсти-туції, та цілком ввійшли в інтенції Его Ексц.

в низ, — коли чує: Босий у ярі загавкав, і за хвилину стадо птахів злетіло в гору, Микула станув і вхопив за шаблю. Добру хвилину слу-хав, чи не почує людського голосу, але в ярі бу-ло тихо. Помало звів коня в яр, привязав до де-рева і пішов на те місце, де все гавкав Босий. Уже з далека побачив двох трупів: Один з них був такий покалечений, що його лиця не можна було розпізнати; голова другого лежала окремо відрубана від тіла. Оба трупи були голі і птахи уже повідривали з них кусні мяса. Микула при-глядав ся обом довшу хвилину; думав, чи не знакомі випадком. Не пізнав жадного. Може то сюди йшла чата і тут у ярі, видко била ся з опришками? А може нещасні хотіли утікати і їх убили? Може тут де вбили і кого з моїх? — прийшло Микулі на думку і він з острахом по-чав перешукувати цілий яр. Найшов покалечено-го коня між корчами, що ще не здох і мило-серними очима дивив ся на Микулу, коли той переходив коло нього, але більше трупів не най-шов. Здасть ся, вчора тут били ся, або сьогодні, коли ще кінь живий...

(Дальше буде).

Покровителя і Преосвященних Добродіїв; лічни-ця має у Львові 396 членів. Та менше заінтере-сована будить она поза Львовом, хоть число пацієнтів позальвівских сягає до 60% всіх зго-лосивших ся хорих. Тому то Рада відкликує ся в імени бідних хорих до загалу Русинів, а в пер-шій лінії до нашого патріотичного духовенства з прошенем: вступати в члени товариства. Річна вкладка виносить всего 2 К, а тим малим дат-ком сповняє ся важне діло милосердя супротив терплячих ближних, та посередно прикладає ся руку до розвою нашої науки. Хто зложить 100 К в довільних ратах в протягу двох літ, стає членом добродієм товариства. Вкладки і всякі добровільні датки просять ся висилати або на адресу, касєра товариства п. д-ра Михайла Ко-цюби ул. Кохановского ч. 3 А. П. поверх, або до Краєвого Союзу кредитового у Львові, Ринок ч. 10, на вкладкову книжочку ч. 752.

За Раду Товариства Народна лікарня у Львові.

о. І. Чапельский
голова Ради.

о. І. Рудович
секретар.

Угорске пересиленє.

Гр. Андраші на вчерашній авдїєнції у мо-нарха зложив місію утвореня кабінету. Монарх прийав до відомости сю резігнацію. За причи-ну, чому цїсар відкинув предложену ему ск алі-зованю опозицією програму, подають, що она не операє ся на становищу з р. 1848, а проти-вить ся угоді з 1867 р. як у військових справах так і економічних. Особливо у військових справах жаланя програми є сею рода, що нарушують у-слівя угоди, які монарх записягнув в своїм часі. Цїсар зложив присягу на підставі угоди і зло-мив би сю присягу, колиб вдовод, жаданя опо-зиції. Ся неможливим є полагожденє ситуації на підставі угоди, то цїсар не може станути на иншій підставі. Коли парламент не сповнить условій, які уможливили би виконанє записяже-ної угоди, то природним наслідком сего був би поворот до status quo ante, до відноши, які істнували перед угодою. Так отже отвирєє ся пе-ред Угорщиною вигляд на поворот до абсо-лютизму.

Як видко, цїсар прийшов до пересвідченя, що нині тільки є можливим позапарляментарній кабінет в Угорщині. Коли опозиція грозить, що повалить кожде правительство, а навіть внесе против него обжалованє, то правительство не до-пустить до скликаня сойму, бо першою его зада-чою буде відроченє соймової сесії на підставі королівского рескрипту оголошеного в урядовім дневнику. Се відроченє буде тревати дуже дов-го і може витрєвалість коаліційної опозиції ви-ставити на тяжку пробу, якої не витримають всі сторонництва. Три місяці є досить часу на те, щоби деякі сторонництва коаліції роздумали ся і почали инакше поступовати.

Ся деякі твердять, що для правительства буде великою труднощию се, що не буде ся брати рекрута, то у відповіді на се досить вка-зати на досвід з 1904 р., в якім послідний рік задержано на дальше в чинній службі і в сей спосіб удержано презенційну силу армії. Після иншої комбінації може навіть наступити розвя-занє палати. Тоді нове правительство не стане зовсім перед нинішнім парламентом, але пе-ред новою вибраною палатою.

З приводу резігнації Андрашого відбуло ся вчора засіданє скоалізованих сторонництв о-позиції. Гр. Апоші представив цілий перехід у-горского пересилєня і дійшов до остаточного ви-воду, що опозиція вже радше згодила би ся на прийнятє недлгально заключеного торговельного трактату з Німеччиною, чям малаб зрезігнувати зі своїх домагань на військовім поли. А що в сій точці Корона не є склонна до жадних уступок, то в виду сего для богато сторонництв коалі-ції не є можливим взяти уділ в утвореню коаліційного правительства. Виконуючий комітет зєдиненої опозиції заявив ся отже за тим, що-би в теперішній, тяжкій для краю ситуації утво-реній союз удержати на дальше. Вкінці комі-тет виїс подяку гр. Андрашому за дотеперішні его чинности. — Всї внесенєня виконуючого комі-тету ухвалено без дискусії і одноголосно.

Япансько-російська війна.

Регабілітація Куропаткіна.

Розміри війни переходять сили і відвічальність одного чоловіка. Як нині годі приписати успіх цілої акції у виключну заслугу вождю, поставленому на чолі армії, так і на її неоводження не конче мусить складати ся вина головного команданта. Тисячні обставини і впливи ділають тут, а що в данім случаю они всі складають ся на некористь Росії, тож і становиско Куропаткіна представляє ся в зовсім иншим світлі, як се виходило би з поверхного осуду. Передовсім є фактом, що Куропаткін ні як не хотів підняти серйозної борби над Шагом, а презимувавши і підчас того укринивши ся як найліпше, в даній хвилі хотів відступити юза Мукден. Рация сей тактики лежала в тім, що навіть в найкориснішій випадку, виперши Япанців з япанських горбів поза Ляоян, тимсамим тільки зближив би їх армію до операційної підстави і до підмог сильної армії Ногого. Тільки на виразний розказ з Петербурга, мимом своєї волі, Куропаткін з недостаточними силами запустив ся у нерівну борбу і поніс страшний погром своєї армії. Сей обставина поясняє, що хотая цар відобрав єму головну команду, то на его просьбу, в якій Куропаткін заявив охоту піддати ся начальному проведови давнійше підвладного собі генерала Ляневича, цар іменував его командантом першої армії і оставив тим чином дальше в чинній службі на поля битви. Є се чимала регабілітація для російського вождя, а разом свідчить гарно про его високі прикмети патріотичного пожертвоваія і військової карности. Деякі думають навіть, що Куропаткін буде шукав япанської кулі при першій стрічі, щоби полячи смертю героя і тим задокументувати, що єму не хибувало личної відваги і пожертвоваія на становиску головного вождя. Бюро Райтера доносить з російської квартири в Гутуліні, що І армія зготовила велику овацію прибувшому до неї Куропаткінови задля обнятя команди. Куропаткін виголосив промову, в якій висказав надію, що російська армія буде в змозі небавом направити наслідки удару, який єї діткнув.

Послідні вісті.

Генерал Ляневич телеграфує д. 21. с. м. до Петербурга: Перед нашими передніми сторожами появил ся малий відділ япанської кінниці, за яким поступала піхота. Неприятель задержав ся в місцевості Махастан. Також Новое Время доносить з поля битви, що відворот російської армії відбуває ся серед безнастанних битв задних сторожий з Япанцями, які тягом посувають ся помалу наперед. Крім сего за помічю Хунхуаів під проводом япанських офіцерів почали оперувати на границі манджурської против залізничної лінії, хороненої російськими патрулями і постами. Заходить обави, щоби не удало ся Хуахузам знищити залізничний шлях, бо се справило би військовому зарядови знатні труднощі в транспорті військ і возних матеріялів. — Times доносить з Петербурга, що російська армія, випочавши два дні, машерує дальше на північ. Япанці поступают за нею. В Тієліні находит ся 40.000 Япанців. Гук гармат, який було чути на полудне від Тієліну, тривав аж до пізної ночі. Зведено там борбу, але до тепер невідомо, які корпуси брали в ній уділ. — Петербурска телеграф. агенция доносить, що жаден з заграничних аташе військових не дістав ся підчас відвороту з Мукдену до япанської неволі. Всі находять ся в Гутуліні. Перша російська армія не стратила ні одной гармати, овшим здобула 7 япанських карабінових гармат і взяла кількисот Япанців до неволі.

Новинки.

— Календар. В пятницу: руско-кат.: Софронія п. вр.; римо-кат.: Гавриїла Архан. — В субботу: руско-кат.: Теофана, Писафата; римо-кат.: Благовіщене.

— Ратуйте мощі козацькі! В часі великого обтяження народними податками сьміє і «Сокил» відкликати ся до народної жерт-

волюбивости. «Сокил» однак не може переривати розпочатого діла. Збудоване власної сокильї лежить єму горячо на серці рівно з иншими народними потребами. Около 4.000 К. успів зібрати на ту ціль. Его достойнство вимагає трудити ся дальше в тім напрямі.

І ось тепер в тій хвилі лучає ся у Львові до купна памятна для нас площа в середмістю та придатна як раз для «Сокола». Площа та — се останки нашої вольности, нашої самостійности. Сей площа — то курган, де спочивают кости козаків, які під проводом Хмельницького в 1649. р. змагали завести власну управу в нашім княжім Львові. Се площа, яка в случаю закупна єї нагадувати ме нам лучшу минушину нашу, та закривати до праці для кращої будучини. Щоби і сей послідний сьвятий для нас шмат землі не дістав ся в руки чужих спекулянтів, щоби зберечи сей козацький курган в руках наших, задумав «Сокил» закупити сю площу, виставити там народний храм сили духа і тіла, школу подвизників самосвідомости, культури і всесторонного розвою Руси-України. Память сего кургану буде нас організувати.

І от се причина, для котрої «Сокил» звертає ся до Вас, Родимці! Сьвідомі Вашої жертволюбивости на народні ціли ми не числимо виключно на дари, але на позичку. Просимо о закупно 10 коронових зворотних облигацій. Грші сей повинен вистарчити нам до збереження сьвятости. Коли память вольних руских горожан не має загинути, вимагає обовязок цілого народу, щоби рускі кургани позістали при нас.

Родимці! Поможіть zapewнити спокій костям погибших у бою борців за славу і волю і свободу Неньки-України; не дайте, щоби ворожа лопата розкидала сьвяті для нас мощі на наругу тих, що заперечують наше істноване.

Гаразд!

Старшина «Сокола» у Львові.

— Сорокчетверті роковини смерти незабутого Тараса опровадить львівські Русини 30. п. ст. марца концертом в великій салі «Львівської Фільгармонії». Як давнішими літами, так і сего року почин до достойного опроводу сего всенародного сьвята дає центральний відділ товариства «Просьвіта», а уложенем і виконанем програми концерту заняв ся «Львівський Боян». Побіч сьвятоточних річий і деклямацій обійме програма концерту твори своїх рідних композиторів, іменно: Мих. Вербицького, Н. Лисенка, Ст. Людкевича, Кишакевича, Ніжанковського і Волошина. Наша публіка буде мати притім нагоду, почути в перше три конкурсові твори, преміювані сего року «Львівским Бояном». Надто виконає «Боян» в супроводі оркестри «Купальний коровід» з опери «Купало» Вахнянина. По причині, що надіємо ся громадного приїзду гостей з цілого краю і також громадної участі Львовян в сім сьвятоточнім для нас дні, подає управа «Львівського Бояна» до відомости, що замовляти і набувати бієти на концерт можна вже від 24. марца кожного дня в канцелярії «Висшого музичного Інститута» у Львові при ул. Вірменській ч. 2 (I поверх) від 10. до 1 години. Позаяк хочемо, щоби як найширші круги взяли участь в тім всенароднім сьвяті, проте і кладемо як найвищі ціни вступу на всі місця. Партеровий фотель (1—156) 3-20 К. Партер. фотель (156—408) 2-20 К. Фотель I. пов. (1—26) 3-20 К. Фотель II. поверх (1—22) 2-20 К. Фотель II. поверх (23—82) 1-70 К. Фотель III. поверх (1—56) 0-80 с; (57—104) 60 с; (105—180) 0-40. Льожа партерова 10 К. Льожа мезанінова і I. поверх 12 К. Льожа II. поверх 8 К. В сих цінах містять ся і оплата за гардеробу. Точну програму концерту подадуть афіші.

— Засідане виборчого комітету до ради міста Львова відбуде ся завтра в пятницу с. м. о год. 7. вечером в льокалі Народної Канцелярії. Просить ся о численну участь. — Президія.

— Відчит. В неділю дня 26. с. м. відбуде ся в львівській «Основі» відчит т. І Яремки п. з. «Капіталістична господарка». Початок точно о 5. год по пол. Гостям дуже раді.

— До відомости бувших сецесионістів-богословів! В виду сего, що 1) справа сецесійного фонду інтересує найбільше богословів, бо як раз она найбільше задовжені в тім фондї, 2) що не повинно нам бути байдужним, в чїх руках буде спочивати в будучности заряд згаданого фонду, та на які ціли будуть обернені гроші, 3) що багато бувших сецесионістів-богословів з

вже сьвященниками, котрі задля душпастирських обовязків і инших перепон не можуть зїхати ся на наради в тій справі, 4) що богослови IV. року кінчать ряд сецесионістів-богословів і що їх проте обовязком є вести сю справу, за порозумінням однак і відомостію усіх бувших сецесионістів-богословів — звертаємо ся з просьбою до тихже о ласкаве як найскорше надіслане листовною дорогою своїх уваг, гадок та повномочий до діланя в тій справі на адресу редакції «Католицького Веходу». Для інформації тих, що може не знають, як стоїть справа і о що нам ходять, подаємо слідуєче: Дня 15. падолиста 1904 зложили ми на руки «Народного Комітету», котрий заряджує фондом, заяву (она була друкована в «Руслані» і «Ділі»), в котрій ми домагали ся, щоби в будучности фондом заряджуваля люди старші враз з акад. молодіжню, однак по половині сьвященники та богослови, як рівнож застереглисьмо ся проти передачі фонду на виключну господарку самої молодіжї сьвітської. На се дісталисьмо відповідь від «Народного Комітету» дня 28. падолиста, в котрій тойже повідомляє нас, що фонд передасть в руки акад. молодіжї сьвітської, бо така запала ухвала Комітету. Фондом заряджувати буде тов. «Акад. Поміч» і в тій цілі вже навіть предложено статуту сего новоосновуючого ся товариства до затвердження міністерству. По тій відповіді «Народного Комітету» ми вислали письмо до него слідуєчого змісту: По відбутій довірочній нараді богословів з дня 29. XI. 1904 в справі відповіди на нашу заяву, уважаємо за відповідне, заявити слідуєче: 1) від заяви нашої, зложеної хвальному «Народному Комітету» дня 15. XI, оголошеної в «Руслані» і «Ділі», в нічїм не уступаємо, 2) позаяк о нарадах в справі уложеної статута тов. «Акад. Поміч» нас не повідомлено і взагалі статута до перегляду нам перед висланем его до міністерства не предложено, так, що той статут нам зовсім є незнаний — не узнаємо тов. «Акад. Поміч», а проти рішеня «Народного Комітету» що до передачі фонду томуж товариству, протестуємо, 3) позаяк нема надії, щоби наші домаганя були узгляднені, так зі сторони Хвального Комітету як і «Акад. Громади», з тої причини, що статуту міністерству вже предложені, а тим самим всякі зміни є виключені, а дальше, позаяк суппонуємо, що до заряду тов. «Акад. Поміч» увійдуть виключно лиш академіки сьвітські, з поминенем людей старших (розуміє ся і сьвященників), та богословів — повідомляємо, що приступимо до виконаня нашої заяви, т. є виберемо комітет, котрий на свою руку займе ся стяганем довгів. Львів дня 6. грудня 1904. За богословську молодіж. Підписи. — Так представляє ся справа сецесійного фонду, котра для нас не повинна бути байдужною. Проте просимо ще раз о як найскорше надіслане своїх уваг і гадок в сій справі, позаяк найдальше в маю хотїлибсьмо приступити до вибору комітету. Львів дня 23. марца 1905. За богословську молодіж: Роман Березинський, Павло Миколай, Павло Штокало.

— Зїзд делегатів Читалень «Просьвіти» тернопільського повіта відбув ся дня 15. с. м. в Тернополі. На 59 Читалень «Просьвіти» в тім повіті прислало 33 читалень своїх делегатів. Між ними були парокси з Чернелева руского, Девисова, Глубічка вел, Буцнени, Острова і з Блої. Народи отворив радник Роман Сосновський промовою, в якій зазначив, що дотеперішня звязь між філією і єї читальнями є невистарчаюча, та що до успішнішого розвитку народної просьвіти і організації в повіті треба конче, щоби провідники читалень відбували як найчастїше наради. Желаячи зборам як найліпшого висліду нарад, повідомив, що філія «Просьвіти» має в повіті 59 читалень, з чого 9 основано в посліднім році. Опісля виголосив др. Із. Голубович реферат: «Про устрій ваїрцевих читалень». В рефераті своїм обговорив він цілі читалень та способи, котрими належить оживити рух просьвітний в читальні і в громадї. Крім просьвітних цілей повинні читальні стати ся також осередком економічної організації по наших селах. Дятого обговорив прелегант способи закладаня кас щадничих і позичкових, кранниць, спілок господарских, спілок торговельних, та заробкових, а вкінці візвав всіх присутних, яко делегатів читалень, щоби они стварили ся в рамках своєї діяльности допровадити читальні можливо до найкрасшого допровадїтного та економічного розвитку. — В дискусії, яка вивязала ся по рефераті, заберали голос переважно селяни, а опісля кождий делегат складав звіт з діяльности читальні в своїм селі.

— Дрібні вісті. На предлогу дисциплінарної комісії львівської палати адвокатської замкнено у Львові канцелярію адвоката дра Адольфа Брендла. — В Кракові номер Валерий Ілья Радзківський, польський артист-маляр. — Ческо-славянське етнографічне товариство в Празі іменувано п. Володимира Гнатюка зі Львова своїм членом-кореспондентом. — Перед радником Максимовичом почала ся вчора судова розпирова проти адв. дра Лезера, який яко оборонець в недавнім процесі дра Трилювського закинув жандармам, Оржехови і Валендзі, що они впливали на свідків. Жандарми почули ся тим оби-

джені і заскаржили д-ра Лазера о обиду чести. Обжалований підняв ся перевести доказ правди, але з огляду, що акти з розправи д-ра Трильовського вислано до Відня, судия відложив розправу на пізніше.

Всячина.

— **Бухарське військо.** В Азії є край Бухара з головним містом Бухарою, а монарх сего краю називає ся еміром. Бухарське військо муштрує ся звичайно босо. Один французский учений бачив раз таку муштру. На майдак вийшов цілий полк бухарського війська. Нагло на команду трубкою всі вояки піднесли до гори ноги і зачали ними трипати та фікати. На другий голос трубки поклали ноги на землю, а на дальшу команду повставали. Здивований Француз спитав полковника, що се значить. Полковник відповів, що таке викидане ногами до сонця дає війську певну перемогу. Бо так само зробили Росіяни, коли ішли до штурму на Бухару, і побити військо еміра та здобути місто. Француз вже зрозумів. Коли Росія воявала з бухарським еміром і російське військо ішло до штурму на місто, мусіло перейти в брід ріку. Російські вояки мали високі чоботи, отже до чобіт повалилася ся вода. Вийшовши на берег, російські вояки кинули ся на плечі і підносячи ноги до гори, виливали з чобіт воду. Бухарці гадали, що се церемонія, котра війську приносить певну перемогу.

— **Відважний судия.** Цікавий і рідкий случай лучив ся онові в Мадриді в Іспанії. Іспанський король Альфонс їздив собі по місті автомобілем і виїхав на трамвай електричний. Винув за се зложено на кондуктора трамваю і виточено ему саїдегво. Мер дистрикту, котрому віддано справу до порішення, видав такий присуд: „Увільняє ся кондуктора від вини і кари, бо: 1) Король їхав зі скоростію забороненою принципами, 2) королівський екіпаж не був оплачений таксобо належною і 3) не мав числа, яке кождий екіпаж того рода мусить мати. Розум є ся, що від мера зажадано сейчас, щоб уступив, але він відповів, що видавши справедливий присуд, не вважає за відповідне резигнувати зі свого становища.

— **Чума в Індиях.** З Індій доносять, що чума яка там ніколи не вигасає, прокинула ся знова в грізних розмірах в провінціях Оуд, Рогіланд і Пенджаб. В однім тижни вмирає там по 35.000 осіб. Англійське правительство змагає вправді до поліпшення в тих провінціях санітарних відносин, але надаремно. Інди укривають пошесть так довго, як лише можуть і не дають собі зацілювати протичумової сукровиці, яка вирочім не багато там помагає. Люди живуть в домах гірше безрог, сплять разом і досить одного зачумленого в родині, аби ціла родина упала труном. В деяких домах найдено по кількнайпять осіб, що померли на чуму. В 1903 році, як виказує статистика, згинуло на чуму поперх міліон осіб.

— **Найстарше лікарське письмо і рецепти** заховали ся в Китайці і походять з часів на 3.000 літ пер. Хр., значить, мають майже 5.000 літ. Їх зміст, відповідно до старого віку, є дивоглядний. Лікарства діїли ся там на такі, що: лічать, охолоджують, відсвіжують і усмиряють. Рецепти належали до сімох клас, а іменно рецепти були: великі, малі, повільні, скорі, нерівні, рівні і подвійні. Рецепта кождої класи мала чотири відміни в той спосіб впорядковані, що слабій в міру змагання або слаблення хвороби міг уживати одну по другій в приписанім порядку. Велике довіре мали старі китайські лікарі до огню і ординура п'єго, де лише могли, а так само мінеральн. води примінювано яко лікарства до всіх недуг внутрішних і зовнішних.

— **Новий Мойсей.** Селянин Немец з Курова коло Нового Санча ловлячи онові рибу в ріці Дунаєць, почув в саку щось важкого. Тягне сак в гору, але замість сподіваної риби побачив в саку дитину-хлопчика. В руках дитина ожила і загорнена в кожух прийшла до себе. Немец відніс єї до найближчої хати, а сам побіг шукати жінчини, яку бачив перед тим о яких 200 метрів гору ріки, підозріваючи, що то она кинула дитину до води. Сам єї вправді не спіймав, але другого дня за єго вказівками віднайшла єї жандармерія і арештувала. Дитина хоч плула в бистрій і зимній воді яких 200 м, не потерпіла нічого на здоров'я і живе на кошт громади.

Наука, штука, література

— **Економіст, ч. 3** з 31. марця 1905 містить як звичайно дуже цінні статі, які ось тут наводимо: Халупники чи газди. Ів. Петрушевич. — Законна охорона емігрантів. — Годівля риби яко побічне заняття наших хліборобів. — Про комасіцію ґрунтів, Ст. Овншкевич. — В справі відозви кравового руского тов-а „Сільський Господар“ у Львові і устав тогож товариства. — Виказ податків, належностей і оплат стоваришень заробкових і господарських, Ом. — Новинки.

Редакція і адміністрація „Економіста“: Львів, Ринок 10, І пов. Річна передплата 5 К.

Телеграми

з дня 23. марця.

Білгород. До Монастира прибуло 8 баталіонів турецького війська, аби згнести розрухи Македонців в околиці. Кружить чутка, що там має вибухнути загальна ворохобня.

Відень. N. fr. Presse доносить з Петербурга чутку, що в рішаючих кругах порішено знести цензуру на заграничні книжки і часописи.

З Варшави доносять тутешнім дневникам, що там арештовано 128 студентів.

Петербург. З Харбіна доносять, що ген. Куропаткін дня 20, с. м. виїхав звітам на полудне до цофаючих ся армій. Цивільна і військова публіка урядила ему овацію.

Льондон. З Токіо доносять, що Росіяни укріплюють місто Кірім і там будуть змагати до здержання Япавців в поході на північ.

Токіо. Бюро Райтера доносить, що задля сторожа російські знаходять ся на 2 англ. миль від Кайюан. Росіяни цофають ся трема дорогами до Кіріну і Чанчу.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 16. до 1. цвѣтня 1905.

Нова сензаційна

програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлєнє. В неділі і свята 2 представлєнє о 4. год. понод. і о 8. год. вечером. Що пятниці **High-Life** представлєнє. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З куплєним білєтом на фотелі, ложі і І рядні крісла можна їхати даром на представлєнє омнібусами Кольосоє, які ждуть коло Відєвської каварні.

Важне на великий піст.

В товаристві св. Ап. Павла можна купити отсі книжки: Духовна лѣкарня. Ціна 20 с. — Хочу, очисти ся! Ціна 20 с. — Наука о Найєв. М. Евхаристіи. Ц. 20 с. — Оставте дѣтей приходити ко мнѣ. Ц. 20 с. — Слава Непорочної Діви. Ц. 20 с. — Богословскій Вѣстникъ, річник 1900 і 1901 по 2 К 40 с і першай випуск з р. 1903 по 30 с.

Адресувати: о Е. Гузар, ул. Длугаша 17. Також можна єї книжки дістати в книгарни ім. Шевченка ул. Трибунальська 1. (2—10).

Що року горять хлопські міліони неасекуровані!

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечєнь у Львові (Ривок 10) одинокє рускє Товариство асекурацийнє обезпечєє будинки, движимости, збіжє і пашу на случай пожежи. По пожарі виплачує „Дністер“ зараз відшкодованя; оцінку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 літ виплатив „Дністер“ відшкодовань в сумі 5 міл.онів, 340 тисяч корон.

ФОНДИ „ДНІСТРА“ вносять (з кінцем р. 1904) суму 1,183,874 кор. і уміщені суть в цінних паперах.

В „ДНІСТРІ“ єсть обезпечєних більше як 300.000 будинків. На покритє хат черепом дістають члєни „Дністра“ позичку в Товаристві кредитовім „Дністер“.

ПОЛІСИ „ДНІСТРА“ приймають ся при всїляких позичках в Банку краввім, касах оцадности і касах сиротиньських.

ЧИСТИЙ ЗИСК по скінченім році звертає ся членам; в літах 1901—1904 звернув „Дністер“ членам 284.857 кор.; (за літа 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії)

АГЕНЦІЇ „ДНІСТРА“ находять ся у всїх містах і більших селах і треба подавати обезпечєнє через агента; господарі письменно повинні старати ся о агенції „Дністра“ в таких сторонах, де инші агенти „Дністра“ не роблять. Агенти „Дністра“ заробили вже провізії 662.807 корон.

НА ЖИТЄ обезпечайче ся тільки через „Дністер“ в Товаристві Крак.; своєю провізією від свх обезпечєнь дає „Дністер“ на рускі добродійні ціли.

„Дністер“ припоручили Преосв. Епископскі Ординаряти.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

принймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, принймає до перєхованя папері партієні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджєно подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно перєховувати може своє майно або важні документи.

Під тим оглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднійш заряджєнє.

Привєси дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.

Парохія дуже добра.

під кождим взглядом вигідна і супокійна з причин родинних до заміни. — Зголошеня устні або письманні до Адміністрації „Руслана“.

(5—6)

Тутки і паперці **CORTEL** можна набувати в „Соціалістичнім Базарі“ у Львові та у всїх торговлях вкраю

„Ще не вмерла Україна!“

Пісні патріотичні і народні, зложив на фортепьян

ДЕНИС СІЧИНЬСКИЙ

Часть I: Музыка, Часть II: Текст. 152 пісєнь. Накладом книгарні і складу нот. А. Штаудахєра спілка в Станцєславові.

Ціна 6 корон. 123(8—10)

Набути можна у видавців і в всїх книгарнях.

Стережіть ся огня! Асекуруйте ся в „Дністрі“!

По ривайте свої хати черепом (дахівками)!